

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAZACH ZA 2023 ROK

Sporządziła:

Monika Wierzbicka

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach

Łazy, 27 marca 2024 r.

Zgodnie z brzmieniem ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ustawowo zobowiązany jest również do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów ośłonowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz aktów wykonawczych do ustawy.

Zakres działania ośrodka obejmuje również zadania wynikające z innych ustaw i rozporządzeń, a w szczególności:

1. ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
2. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
3. ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
4. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
5. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
6. ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
7. ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
8. ustawy z dnia 11 kwietnia 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
9. ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku ośłonowym
10. ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym
11. ustawa z dnia 15 września 2022r. o o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw
12. ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej
13. ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu
14. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
15. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
16. ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.

Cele i zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach dąży do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy oraz zapewnienia warunków prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodziny, dąży do zapewnienia optymalnych warunków życia osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami, podejmuje działania zapobiegające patologiom i wykluczaniu społecznemu różnych grup mieszkańców.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach realizuje zadania własne Gminy oraz zadania zlecone w ramach polityki społecznej państwa.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach w szczególności należy:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej
- podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwo
- praca socjalna
- pomoc w formie usług (usługi opiekuńcze, specjalne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania)
- pomoc finansowa w formie zasiłków celowych, okresowych, stałych i specjalnych zasiłków celowych
- wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczych
- wypłata stypendiów o charakterze socjalnym oraz zasiłków szkolnych
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia
- zapewnienie schronienia osobom bezdomnym
- realizacja programów ukierunkowanych na podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz jakości świadczonych na ich rzecz usług
- udzielenie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych
- wydawanie zaświadczeń o dochodach do Programu Czyste Powietrze
- wypłata dodatków mieszkaniowych
- dożywianie dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.

Zadania zrealizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach w 2023 roku.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

Osoba/rodzina ubiegająca się o pomoc zgłasza się do Ośrodka Pomocy Społecznej w miejscu aktualnego zamieszkania. Decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia poprzedza przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Udzielenie pomocy w formie pracy socjalnej lub poradnictwa nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być dostosowane odpowiednio do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej obowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Liczba osób którym w 2023 roku przyznano świadczenia wyniosła 261 osób z 203 rodzin, w tym:

- świadczenia pieniężne przyznano dla 160 osób z 155 rodzin
- świadczenia niepieniężne przyznano dla 110 osób z 81 rodzin.

Ponadto udzielona została pomoc w postaci pracy socjalnej dla 85 rodzin (140 osób w rodzinach), w tym udzielona pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej dla 17 rodzin (28 osób w rodzinie).

Powody przyznania pomocy społecznej osobom korzystającym z wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	122	183
Bezdomność	6	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa – w tym potrzeba ochrony wielodzietności	11	56
Bezrobocie	77	154
Niepełnosprawność	100	143
Długotrwała lub ciężka choroba	120	180

Bezradność w sprawach opiek. - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	30	115
<i>w tym : rodziny niepełne</i>	<i>20</i>	<i>65</i>
<i>rodziny wielodzietne</i>	<i>10</i>	<i>56</i>
Przemoc w rodzinie	2	6
Alkoholizm	19	20
Zdarzenie losowe	2	2
Sytuacja kryzysowa	1	1
Tudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2

Najczęściej osoby i rodziny z Gminy Łazy korzystają z pomocy z powodu: ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej pomocy oraz niepełnosprawności.

Kryteria dochodowe uprawniające do otrzymania pomocy w formie świadczeń pieniężnych w 2023 r. wynosiły:

- 600,00 zł na osobę w rodzinie
- 776,00 zł na osobę samotnie gospodarującą.

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy na podstawie stosownego orzeczenia, w wysokości różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a osiąganym dochodem. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosiła dla osoby samotnie gospodarującej 719,00 zł miesięcznie, a minimalna 30,00 zł miesięcznie.

Z zasiłku stałego korzystały w 2023 roku 58 osób z 56 rodzin.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Wysokość zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny. Zasiłki okresowe w 2023 roku wypłacono 78 osobom z 77 rodzin.

W roku 2023 przyznano zasiłki celowe dla 120 osób w 118 rodzinach, w tym specjalne zasiłki celowe dla 19 osób w 19 rodzinach. Ponadto przyznano zasiłek celowy dla 3 osób na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Zasiłki celowe przyznano głównie na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opał, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

świadczone są w miejscu zamieszkania osoby wymagającej tego wsparcia. Łącznie z pomocy w formie usług opiekuńczych w roku 2023 skorzystało 35 podopiecznych. Usługami opiekuńczymi objęte były osoby samotne, chore, niepełnosprawne, wymagające pomocy w podstawowych czynnościach dnia codziennego. W roku 2023 zrealizowano łącznie 3 106 godzin usług opiekuńczych. Z usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało 9 osób w łącznej ilości 982 godzin usług w ciągu roku. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi ukierunkowane są na pomoc osobom z chorobami psychicznymi w powrocie do samodzielnego i aktywnego życia w społeczeństwie. W roku 2023 koszt jednej godziny usług opiekuńczych wynosił 29,00 zł, natomiast specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi 40,00 zł.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, w szczególności w zakresie pomocy osobom bezdomnym, należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. W ramach pomocy osobie bezdomnej możliwe jest skierowanie do schroniska dla osób bezdomnych, noclegowni lub ogrzewalni. Osoby kierowane do schroniska są zobowiązane do podpisania kontraktu socjalnego oraz wykazania działań zmierzających do wyjścia z bezdomności i uzyskania samodzielności życiowej. Na terenie naszej gminy nie funkcjonują placówki świadczące pomoc w zakresie schronienia dla osób bezdomnych. Dla zapewnienia schronienia osobom bezdomnym pochodzącym z terenu naszej gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach zawarł umowę na zapewnienie schronienia dla osób z Gminy Łazy z placówką z innej gminy, która realizuje tę formę pomocy. Na świadczenie usług dla sprawnych kobiet i mężczyzn oraz kobiet i mężczyzn z usługami opiekuńczymi zawarto umowę z Centrum Pomocy Potrzebującym - Schronisko Arka, 42-500 Będzin, ul. Wilcza 1 – miejscem świadczenia usług było Schronisko, 42-523 Dąbrowa Górnicza, ul. Przelotowa 205. Ogólny koszt stałych wydatków rzeczowych i osobowych wraz z wyżywieniem łącznie wynosi 26,00 zł dla sprawnych mężczyzn, 30,00 dla sprawnych kobiet, oraz 90,00 zł dla kobiet i mężczyzn z usługami opiekuńczymi.

W roku sprawozdawczym 6 osób bezdomnych (5 mężczyzn i 1 kobieta), pochodzących z Gminy Łazy przebywało w wyżej wymienionych placówkach, w tym 1 osoba przebywała w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Osoby bezdomne miały tam zapewnione usługi socjalno-bytowe, w tym ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej mającej na celu wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej w ramach zawartych kontraktów socjalnych, całodobowe wyżywienie, noclegi i niezbędne ubranie stosowne do pory roku, pomoc w formie pracy socjalnej, pomoc prawną i pomoc medyczną. Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi zapewniło osobie bezdomnej, która ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność wymagała częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagała usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, zakładu opiekuńczo – leczniczego lub zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego, tymczasowe schronienie wraz z usługami

opiekuńczymi i usługami ukierunkowanymi na wzmacnianie aktywności społecznej, w miarę możliwości wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy również kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tej placówce. Do domów pomocy społecznej kierowane są osoby nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu z powodu złego stanu zdrowia, niepełnosprawności, wymagające całodobowej opieki, której nie można zapewnić w formie usług opiekuńczych. Zgodnie z zapisem art. 61 ust 1 pkt. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gmina zobowiązana jest do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osobę skierowaną oraz innymi osobami zobowiązanymi do ponoszenia tej odpłatności. W 2023 roku w domach pomocy społecznej przebywało łącznie 19 osoby.

Na podstawie Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, Ośrodek realizował pomoc dla osób potrzebujących wsparcia w formie posiłków, produktów żywnościowych bądź pomocy pieniężnej. Uchwałą nr III/17/2018 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 19 grudnia 2018 r. ustanowiono wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania. Uchwałą nr XLVI/295/202 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 stycznia 2023 r. podwyższono do 200 % wartości kryterium dochodowe dla celów przyznania pomocy w formie pieniężnej dla osób i rodzin w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Natomiast Uchwałą nr XLVI/296/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 stycznia 2023 r. zwolniono z obowiązku zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia z pomocy społecznej polegające na udzieleniu pomocy w formie posiłku w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 osoby, dla których kryterium dochodowe nie przekracza 200% kryterium dochodowego.

W ramach Modułu 1 oraz Modułu 2 wskazanego programu objęto pomocą dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej, jak również inne osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji, a w szczególności osoby starsze, chore i niepełnosprawne.

Program „Posiłek w szkole i w domu”				
Wyszczególnienie			W tym:	
			<i>Dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej</i>	<i>Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej</i>
Rzeczywista liczba osób objętych programem ogółem		198	28	66

Celem poprawy jakości życia mieszkańców z Gminy Łazy, a w szczególności osób i rodzin najuboższych Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014 – 2020 Podprogram 2021 Plus z Funduszy Europejskich Najbardziej Potrzebującym. Pomoc żywnościowa trafiła do 113 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z terenu Gminy Łazy, tj. dla 46 kobiet, dla 67 mężczyzn, w tym 23 osoby to dzieci do 15 lat oraz 5 osób powyżej 65 lat, a także 40 osoby niepełnosprawne. Ponadto 84 osób korzystało z pomocy w ramach kryterium dochodowego do 100% określonego na podstawie art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, a 29 osób w przedziale 100%-235%. Kwota kryterium dochodowego wynosiła 1 823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1 410,00 zł w przypadku osoby w rodzinie. Wydaliśmy osobom potrzebującym 2 022,70 kg żywności - 113 paczek żywnościowych. Osoby potrzebujące otrzymały bezpłatnie artykuły spożywcze: powidła śliwkowe, makaron jajeczny świderki, mleko UHT, szynka wieprzowa mielona, cukier biały, olej rzepakowy.

Wzorem poprzednich lat pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej zaangażowali się w pomoc osobom i rodzinom w szczególnie trudnej sytuacji życiowej poprzez rekrutację rodzin z Gminy Łazy do ogólnopolskiego projektu społecznego pn. „Szlachetna Paczka”. Projekt jest organizowany przez Stowarzyszenie Wiosna, którego głównym celem jest materialna i mentalna pomoc rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Organizacyjnie opiera się na pracy kilkunastu tysięcy wolontariuszy w całej Polsce koordynowanej z centrali w Krakowie. Zasadą działania projektu jest tzw. mądra pomoc, czyli taki rodzaj bezpośredniego wsparcia, który ma dać wybranym rodzinom narzędzia do tego, by były w stanie zacząć samodzielnie rozwiązywać swoje problemy. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach zgłosił 3 rodziny do projektu „Szlachetna Paczka”. Wszystkie te rodziny zostały zakwalifikowane oraz otrzymały pomoc rzeczową.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54, tj. potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni. Podstawowym warunkiem przyznania powyższej pomocy jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego i spełnienie

kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Jednym z głównych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Pracownicy socjalni wspierają proces pozytywnych zmian życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych, jak i codziennych, osobistych problemów. Pracownik socjalny często pełni funkcję *pogotowia ratunkowego*, będąc po części prawnikiem, pedagogiem, psychologiem, doradcą czy po prostu cierpliwym słuchaczem. Ponadto osoby wymagające pomocy kierowane były do specjalistów tj. prawnik, psycholog, terapeuta, mediator, którzy udzielali porad w Punkcie Konsultacyjnym w Łazach, ul. Spółdzielcza 2. Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny.

Podopieczni uzyskali również pomoc pracowników socjalnych w kompletowaniu dokumentów w celu m. in. uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych czy ustalenia prawa do emerytury lub renty. Zgromadzenie niezbędnych dokumentów umożliwiło uzyskanie własnego lub dodatkowego dochodu.

Praca socjalna z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze, nakierowana jest na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, oraz na przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Praca socjalna prowadzona wobec osób starszych i niepełnosprawnych ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, w tym podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi pomocy. Obejmuje również uwrażliwianie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych.

W 2023 r. pracownicy socjalni przeprowadzili 546 rodzinnych wywiadów środowiskowych, rozeznając środowiska pod względem ich sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i materialnej. Wydano 800 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W oparciu o zapis art. 191 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka, 30% w drugim roku pobytu dziecka, 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka.

W 2023 roku w rodzinach zastępczych przebywało 16 dzieci, natomiast w instytucjonalnej

pieczy zastępczej w formie placówek opiekuńczo - wychowawczych przebywało 8 dzieci.

Dodatkowo na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych a także zagrożonych wykluczeniem społecznym, borykającymi się z problemami dnia codziennego. Wsparciem asystentów rodziny w 2023 roku było objętych 26 rodzin, z czego 8 rodzin zostało zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny.

Realizacja ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Świadczeniami rodzinnymi są:

➤ Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- a) urodzenia dziecka
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- c) samotnego wychowywania dziecka
- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- f) rozpoczęcia roku szkolnego
- g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

➤ Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

➤ Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny

zasiłek opiekuńczy,

➤ Świadczenie rodzicielskie .

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł. Od stycznia 2016r. gdy rodzina przekroczy nieznacznie kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny tzw. „złotówka za złotówkę”. W 2023 roku z zasiłku rodzinnego z dodatkami wydano 182 decyzje.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje w wysokości 1.000,00 zł. Kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z tego świadczenia wynosi 1 922,00 zł na osobę. W sprawie w/w świadczenia w roku 2023 wydano 31 decyzji.

W skład świadczeń opiekuńczych wchodzi zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy.

Zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 215,84 zł przysługuje następującym osobom: niepełnosprawnemu dziecku (dotyczy dziecka w wieku do ukończenia 16. roku życia na podstawie orzeczenia o niepełnosprawności bez orzekania o stopniu), niepełnosprawnej osobie w wieku powyżej 16. roku życia, która legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem ZUS o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji lub orzeczeniem o zaliczeniu do I grupy inwalidzkiej, niepełnosprawnej osobie w wieku powyżej 16. roku życia, która legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem ZUS o całkowitej niezdolności do pracy lub orzeczeniem o zaliczeniu do II grupy inwalidzkiej, jeżeli niepełnosprawności powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia, osobie, która ukończyła 75. rok życia. W 2023 roku w sprawie zasiłku pielęgnacyjnego wydano 128 decyzji. Liczba osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny w 2023 r. - 323.

Świadczenie pielęgnacyjne w 2023 r. było świadczeniem, o które ubiegać mogli się: matka, ojciec, opiekun faktyczny dziecka, osoba będąca rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub inna osoba, na której zgodnie z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny z wyjątkiem osób posiadających znaczny stopień niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie od 1 stycznia 2023 r. wypłacane było miesięcznie w kwocie 2 458,00 zł. W sprawie świadczenia pielęgnacyjnego w roku sprawozdawczym wydano 88 decyzji, a 63 osoby pobierały świadczenie pielęgnacyjne.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 764,00 zł. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w kwocie 620,00 zł miesięcznie. Z tej formy wsparcia korzystała 1 osoba. W sprawach o specjalny zasiłek opiekuńczy wydano 1 decyzję administracyjną.

Prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się począwszy od miesiąca urodzenia lub przysposobienia dziecka, a w przypadku opiekuna faktycznego dziecka i rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, od miesiąca objęcia dziecka opieką, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego został złożony w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia

urodzenia lub przysposobienia dziecka, w przypadku opiekuna faktycznego dziecka i rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, od dnia objęcia dziecka opieką. Świadczenie przysługuje w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie. Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka; w przypadku urodzenia dwojga dzieci i więcej okres pobierania tego świadczenia odpowiednio jest dłuższy. W 2023 r. w sprawie przyznania świadczenia rodzicielskiego wydano 15 decyzji.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Ża życiem” rodzinom, w których urodzi się żywe dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł. Świadczenie to nie jest uzależnione od dochodów. W 2023 roku w naszej gminie z powyższej formy wsparcia skorzystała 1 rodzina.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń wypłaconych w 2023 roku
Zasiłek rodzinny, z tego na dziecko w wieku:	2 537
Do ukończenia 5. roku życia	475
Powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia	1929
Powyżej 18 roku życia do ukończenia 21. roku życia	133
Powyżej 21. roku życia do ukończenia 24. roku życia	0
Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:	1 591
Urodzenia dziecka	7
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	12
Samotnego wychowywania dziecka	185
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	176
Do 5. roku życia	2
Powyżej 5. roku życia	174
Rozpoczęcia roku szkolnego	158
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z:	426
Zamieszkania w miejscowości, w której znajduje się szkoła	34

Dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	392
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	627
Zasiłek pielęgnacyjny	3 565
Świadczenie pielęgnacyjne	678
Specjalny zasiłek opiekuńczy	8
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	26
Świadczenie rodzicielskie	133

Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, odpowiednio na zasadach i w trybach określonych w tych przepisach, z wyłączeniem warunku posiadania karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”.

Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego przy ustalaniu dochodu rodziny na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który zgodnie oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny prawo do świadczeń rodzinnych, ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym obywatel ten został wpisany do rejestru obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, a w przypadku świadczeń przysługujących na dziecko – również gdy dziecko zostało wpisane do tego rejestru.

Z tej formy wsparcia w 2023 roku skorzystało 17 rodzin.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń wypłaconych w 2023 roku
Zasiłek rodzinny, z tego na dziecko w wieku:	168
Do ukończenia 5. roku życia	58
Powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia	110
Powyżej 18 roku życia do ukończenia 21. roku życia	0
Powyżej 21. roku życia do ukończenia 24. roku życia	0

Dodatki do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:	46
Urodzenia dziecka	2
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0
Samotnego wychowywania dziecka	2
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	0
<i>Do 5. roku życia</i>	<i>0</i>
<i>Powyżej 5. roku życia</i>	<i>0</i>
Rozpoczęcia roku szkolnego	6
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tego w związku z:	0
<i>Zamieszkania w miejscowości, w której znajduje się szkoła</i>	<i>0</i>
<i>Dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła</i>	<i>0</i>
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	36
Zasiłek pielęgnacyjny	26
Świadczenie pielęgnacyjne	10
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	3
Świadczenie rodzicielskie	15

Realizacja ustawy z dnia 11 kwietnia 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na dzieci w wieku do 18. roku życia. Od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przyznawane jest niezależnie od dochodu rodziny. Świadczenie wychowawcze przysługiwało w 2023 r. w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. W przypadku urodzenia dziecka lub ukończenia przez dziecko 18. roku życia kwota świadczenia wychowawczego przysługuje za niepełny miesiąc. Od 1 czerwca 2022r. realizacją świadczenia wychowawczego zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Tutejszy Ośrodek wypłacił w 2023 r. 59 świadczeń wychowawczych dla 2 osób na troje dzieci na podstawie Decyzji Wojewody Śląskiego, który to był organem właściwym do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Realizacja ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez

nią 18. roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25. roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Do 30 września 2023 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługiwały, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 900,00 zł. Natomiast od 1 października 2023 r. kryterium dochodowe uprawniające do świadczenia z funduszu alimentacyjnego wynosi 1209,00 zł. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę ustawowego kryterium dochodowego o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł na dziecko. Osobą uprawnioną jest osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wydano 86 decyzji dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 60 decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, 5 decyzji odmownych, 21 decyzji innych (umorzenie, uchylenie, zmiana).

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. do organu wpłynęło 30 wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego z innych instytucji będących organami właściwymi wierzyciela. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach jako organ właściwy dłużnika skierował 42 wezwania do stawienia się na wywiad alimentacyjny, na który stawilo się 9 dłużników alimentacyjnych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach jako organ właściwy dłużnika, we wskazanym okresie skierował 6 informacji do PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego. Jeżeli dłużnik alimentacyjny nie zgłosi się na wywiad alimentacyjny i nie złoży oświadczenia majątkowego, bądź odmówi zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy lub odmówi podjęcia zatrudnienia bez podania przyczyny, organ wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W związku z powyższym wszczęto 6 postępowań dotyczących uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Postępowania o uchylaniu się dłużnika alimentacyjnego zakończyły się wydaniem 1 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ kieruje zawiadomienie do organu ścigania właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela, o możliwości popełnienia przestępstwa wraz z wnioskiem

o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego oraz w przypadku gdy dłużnik posiada prawo jazdy, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Wniosek o zatrzymanie prawa jazdy jest kierowany po otrzymaniu informacji z CEPIK (Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców) o posiadaniu przez dłużnika uprawnień do kierowania pojazdami. W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. złożono 1 wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego.

Zgodnie z art. 5a ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwił przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówił złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy. Ponadto wydano 44 zawiadomień dla dłużników alimentacyjnych o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, skierowano 41 wniosków do komorników sądowych o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, skierowano 26 wniosków do innych gmin o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, wydano 66 zawiadomień do organów ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego. Ponadto skierowano do komornika sądowego 6 wniosków o ustalenie adresu dłużnika alimentacyjnego, wydano 64 informacji do komornika sądowego po przeprowadzonym wywiadzie alimentacyjnym, wydano 39 informacje po przeprowadzonym wywiadzie alimentacyjnym dla gmin będących organem właściwym wierzyciela.

Organ właściwy wierzyciela co 14 dni przekazuje informacje o zobowiązaniach dłużnika do pięciu biur informacji gospodarczej, są to: Krajowy Rejestr Długów, ERIF BIG, Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej, InfoMonitor.

Kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023r:

- z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 270 993,42 zł
- z tytułu zaliczki alimentacyjnej 13 831,26 zł.

Realizacja ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych

Zgodnie z art. 9a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy.

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym finansowanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zamieszkiwaniem w jednym lokalu mieszkalnym albo zajmowaniem jednego lokalu mieszkalnego.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie, średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył 40 % kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, w gospodarstwie jednoosobowym (tj. 2 538,46 zł) oraz 30 % tej kwoty (tj. 1 903,85 zł) w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnicę pomiędzy wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego (bądź wydatkami ponoszonymi za lokal w przypadku, gdy powierzchnia użytkowa lokalu jest mniejsza lub równa powierzchni normatywnej), a kwotą wydatków poniesionych przez osobę ubiegającą się o dodatek mieszkaniowy w wysokości:

- 15 % dochodów gospodarstwa domowego – w gospodarstwie 1 – osobowym,
- 12 % dochodów gospodarstwa domowego – w gospodarstwie 2-4 – osobowym,
- 10 % dochodów gospodarstwa domowego – w gospodarstwie 5 – osobowym i większym.

W przypadku, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego jest większa niż powierzchnia normatywna, ponoszone wydatki w związku z zajmowaniem tego lokalu przelicza się do powierzchni normatywnej.

Wysokość dodatku mieszkaniowego, łącznie z ryczałtem, nie może przekraczać 70% wydatków przypadających na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu mieszkalnego lub 70% faktycznych wydatków ponoszonych za lokal mieszkalny, jeżeli powierzchnia tego lokalu jest mniejsza lub równa normatywnej powierzchni.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. złożono 129 wniosków, wydano 139 decyzji w sprawach o dodatek mieszkaniowy, z wsparcia w formie dodatków mieszkaniowych korzystały 83 rodziny.

Realizacja ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu

W przypadku gdy odbiorca paliw gazowych w gospodarstwie domowym, o którym mowa w art. 62b ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy – Prawo energetyczne:

1) wykorzystuje jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi, o których mowa w art. 3 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, wpisany lub zgłoszony do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej

ewidencji emisyjności budynków do dnia wejścia w życie ustawy, albo po tym dniu – w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy;

2) jest osobą w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 2100 zł, lub osobą w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza kwoty 1500 zł na osobę

– przysługuje mu refundacja kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury i informacji dokumentujących dostarczenie paliw gazowych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. oraz od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. do tego odbiorcy paliw gazowych, zwana dalej „refundacją podatku VAT”.

W roku 2023 złożono 71 wniosków o wypłatę refundacji podatku VAT, wydano łącznie 68 informacji o przyznaniu refundacji podatku VAT i decyzji odmownych.

Realizacja ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska

Na wniosek mieszkańca Gminy Łazy wydawane są zaświadczenia o wysokości przeciętnego dochodu gospodarstwa domowego. Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu lub wojewódzkiego funduszu, może złożyć żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego. Żądanie wydania zaświadczenia następuje na wniosek strony. Dochodem brany pod uwagę w przypadku wystawiania zaświadczenia był dochód z roku 2021 na wnioski złożone składanych do 31 lipca 2023 r., a z roku 2022 na wnioski złożone od 1 sierpnia 2023 r. Gospodarstwo domowe tworzy: osoba fizyczna (wnioskodawca) samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo osoba fizyczna (wnioskodawca) oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe). W 2023 roku zostało złożonych 118 wniosków o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego dochodu gospodarstwa domowego, wydano w tej sprawie 116 zaświadczeń.

Realizacja ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym

Ustalenie prawa do dodatku węglowego i jego wypłata w roku 2023 była kontynuacją działań tutejszego Ośrodka z 2022 r. Wniosek o wypłatę dodatku węglowego składano się terminie do dnia 30 listopada 2022 r. Dodatek węglowy wypłacano się w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę.

W sprawach o dodatek węglowy w 2023 r. wydano łącznie 40 informacji i decyzji

administracyjnych.

Realizacja ustawy z dnia 15 września 2022r. o o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw

Dodatek dla gospodarstw domowych przysługuje osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego jest:

➤ kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo

➤ kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo

➤ kocioł olejowy

– zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków (nowe źródło).

Dodatek dla gospodarstwa domowego wynosił:

➤ 3000,00 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;

➤ 1000,00 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;

➤ 500,00 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;

2000,00 złotych – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

W sprawach o dodatek dla gospodarstw domowych wydano łącznie 5 informacji i decyzji administracyjnych.

Realizacja ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Zgodnie z ww. ustawą dodatek elektryczny przysługuje odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w rozumieniu art. 3 pkt 13b ustawy – Prawo energetyczne, w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną i źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku nowych głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Dodatek elektryczny dla gospodarstwa domowego wynosi 1000,00 zł. W przypadku gdy zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w tym samym miejscu zamieszkania w 2021 r. wyniosło więcej niż 5 MWh, dodatek elektryczny wynosi 1500,00 zł.

Wniosek o wypłatę dodatku elektrycznego składano w terminie od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 1 lutego 2023 r. Wypłata dodatków elektrycznych nastąpiła w marcu 2023 roku. W roku 2023 złożono 41 wniosków.

Realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18. roku życia,
- w wieku do ukończenia 25. roku życia w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności,
- rodzicom, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.,

Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice, przez których rozumie się także rodziców zastępczych lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci – do 18. roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25. roku życia. Osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymują Kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Rodzic, który nabył uprawnienia wynikające z programu, nie traci tych uprawnień, chyba że sąd odebrał mu władzę rodzicielską lub ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Małżonek rodzica traci uprawnienia wynikające z Karty Dużej Rodziny, gdy uprawnienia utracił rodzic lub małżeństwo z rodzicem zostało unieważnione lub rozwiązane przez rozwód.

Dziecko, które nabyło uprawnienia wynikające z programu zachowuje prawo do korzystania z programu mimo zmniejszenia się liczby dzieci wchodzących w skład rodziny wielodzietnej.

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest bezpłatnie i oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują oprócz instytucji publicznych prywatni przedsiębiorcy, którzy zawarli umowę z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

Karta Dużej Rodziny dostępna jest w formie tradycyjnej oraz elektronicznej. W roku 2023 złożonych zostało 83 wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny, wydano 427 Kart Dużej Rodziny.

Liczba rodzin, którym w roku 2023 wydano Kartę Dużej Rodziny to 85, w tym składająca się wyłącznie z seniorów to 67.

Realizacja Programu Wsparcia „Rodzina 3+” w Gminie Łazy

Uchwałą nr XXVI/226/13 Rady Miejskiej z dnia 20 czerwca 2013 r. w Gminie Łazy wprowadzono Program Wsparcia „Rodzina 3+”. Program skierowany jest do członków rodzin wielodzietnych zamieszkających na terenie Gminy Łazy. Celem programu jest wspieranie rodzin wielodzietnych, poprzez umacnianie więzi rodzinnych, wspieranie jej funkcji, a także promowanie pozytywnego wizerunku rodzin wielodzietnych i ułatwienie ich członkom dostępu do różnorodnych dóbr i usług, w szczególności kultury i sportu.

Potwierdzeniem uprawnień do korzystania z Programu Wsparcia „Rodzina 3+” jest Karta „Rodzina 3+”. Karta wydawana jest bezpłatnie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach.

W 2023 r. złożonych zostało 27 wniosków o wydanie Karty „Rodzina 3+” i wydano 27 takich kart.

Realizacja ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

Pomoc materialna ma charakter socjalny albo motywacyjny. Świadczeniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest stypendium szkolne.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Stypendium szkolne powinno być przeznaczone na pomoc uczniowi w dostępie do edukacji, wyrównywaniu jego szans edukacyjnych.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
- pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników.

Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż 600,00 zł.

Wysokość miesięczną stypendium szkolnego w zależności od dochodu na osobę w rodzinie ustala się w następujący sposób:

- dochód do 30% kryterium dochodowego, tj. do 180,00 zł stypendium w wysokości 136,00 zł
- dochód od 30% do 60% kryterium dochodowego, tj. do 360,00 zł stypendium w wysokości 124,00 zł
- dochód od 60% do 100% kryterium dochodowego, tj. 600,00 zł stypendium w wysokości 112,00 zł.

W roku 2023 pomoc w formie stypendium szkolnego przyznano dla 20 uczniów.

Realizacja Programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021-2024 Moduł II – Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” (edycja 2023)

Klub Senior+ w Łazach funkcjonuje od stycznia 2023r. Faktyczne rozpoczęcie działań tj. uzyskanie przez uczestników pierwszej formy wsparcia nastąpiło w dniu 17 kwietnia 2023 r. z uwagi na trudności w doborze kadry zarządzającej i specjalistów. Jego siedziba mieści się w budynku KTS w Łazach przy ul. Spółdzielczej 2, czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00 – 13.00. Ośrodek wsparcia, jakim jest Klub Senior+ przeznaczony jest dla 20 uczestników - osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60 lat i więcej.

W Klubie zapewniono tygodniowo co najmniej 20 godzinną ofertę usługową dla seniorów. Nawiązano współpracę z innymi instytucjami, stowarzyszeniami i fundacjami, co pozwoliło na rozszerzenie działań poza siedzibą, takich jak warsztaty manualno – kreatywne: „Akcja Żonkil”, „Maki dla bohaterów bitwy pod Monte Cassino”, narodowe czytanie „Nad Niemnem”, prelekcje związane z historią i tradycją gminy organizowane w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Łazy. Uczestnicy Klubu Senior+ brali udział również w spotkaniu z przedstawicielami Komisariatu Policji, podczas którego podjęto temat dotyczący bezpieczeństwa seniorów w gminie Łazy. Seniorzy wykazywali dużą aktywność z organizowanych spotkaniach i prelekcjach. Mieli możliwość zaprezentowania własnych umiejętności manualnych, wspomnień i historii „kiedyś zasłyszanych”, a także własnych spostrzeżeń i obaw związanych z bezpieczeństwem w ruchu pieszym, czy też wzajemnie uwrażliwienie na próby oszust i wyłudzeń.

W ramach działalności Klubu zapewnione zostały następujące usługi:

- usługi socjalne, związane z poradnictwem socjalnym udzielonym przez pracownika socjalnego, zapewnienie wsparcia emocjonalnego, budowanie poczucia bezpieczeństwa i przynależności do grupy;
- usługi edukacyjne tj.: spotkania z przedstawicielami Komisariatu Policji, przedstawicielami Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach, treningi umysłu i zdolności

skutecznego zapamiętywania;

- usługi kulturalno-oświatowe, tj. organizację wyjazdów, wycieczek, wizyt studyjnych dostosowanych do możliwości i oczekiwań uczestników Klubu Senior+;

- usługi aktywności ruchowej (kinezyterapii), sportowe, takie jak: spacer, zajęcia sportowo- ruchowe z elementami samoobrony, zajęcia z fizjoterapeutą lub rehabilitantem, korzystanie z minisiłowni, zajęcia z gimnastyki, zajęcia na basenie- aquaaerobic;

- usługi aktywizujące społecznie, tj.: spotkania międzypokoleniowe z wychowankami Świetlicy Środowiskowej i uczniami szkół, współpraca z Klubem Seniora „Semafor” w Łazach, Uniwersytetem III Wieku, spotkanie integracyjne innymi Klubami Senior+ działającymi w powiecie.

Opiekun Klubu prowadził dla uczestników kreatywne zajęcia w ramach treningu umysłu, treningu aktywności. Inicjował spotkania tematyczne, warsztaty manualne czy wyjścia w plener, wspierał uczestników w ich bolączkach i problemach dnia codziennego, dodawał otuchy i motywacji do aktywności życiowej, angażował w działania wolontarystyczne i samopomocowe. Wszystko to przyczyniło się do budowania między uczestnikami relacji opartej na wzajemnej serdeczności, przyjaźni, trosce, co jest szczególnie istotne dla seniorów, zwłaszcza samotnych.

Niezwykle ważne okazało się wspólne świętowanie z okazji urodzin czy imienin klubowiczów, niejednokrotnie w czasie których solenizant lub jubilat w sposób trudny dla siebie do opanowania okazywał swoją radość i zadowolenie „że ktoś jeszcze pamięta”. Opiekun starał się na bieżąco diagnozować potrzeby i oczekiwania seniorów.

W ramach działań aktywizujących i animacyjnych uczestnicy Klubu Senior+ przygotowali, a następnie zaprezentowali swój repertuar na scenie podczas wydarzenia „Świętowanie z Seniorami”, zorganizowanego po raz pierwszy w Miejskim Ośrodku Kultury w Zawierciu. W ramach spotkań integracyjnych seniorzy uczestniczyli w obchodach 35-lecia Klubu Seniora „Semafor” i w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Sportowej organizowanej przez Uniwersytet III Wieku w Łazach.

Wszystkie zaplanowane i przeprowadzone działania w Klubie Senior+ wymagały zapewnienia niezbędnych materiałów i artykułów, a także zaangażowania specjalistów i instruktorów.

Na potrzeby przeprowadzenia warsztatów manualno-kreatywno- rękodzielniczych dokonano zakupu materiałów dekoracyjnych, plastycznych, papierniczo-biurowych oraz zakupu artykułów spożywczych.

Zajęcia w zakresie fizjoterapii oraz profilaktyki prozdrowotnej realizowane były przy wsparciu fizjoterapeuty, który świadczył usługi w łącznym wymiarze 49,5 godziny. Zajęcia odbywały się cyklicznie, średnio raz w tygodniu w siedzibie Klubu.

Przeprowadzono zajęcia z gimnastyki w łącznej ilości 32 godzin, a ich celem była praca nad kondycją całego ciała, koordynacją ruchową, usprawnieniem, uelastycznieniem mięśni, aktywne spędzanie czasu.

W ramach zajęć sportowych z elementami samoobrony prowadzonych pod nadzorem wykwalifikowanego trenera, zaprezentowano seniorom proste zachowania i reakcje w sytuacji zagrożenia, z wykorzystaniem przedmiotów codziennego użytku takich jak klucze, parasol, laska, torebka, szalik, itp. Seniorzy uczestniczyli w ćwiczeniach ogólnousprawniających, poprawiających kondycję fizyczną oraz psychiczną, budowali pewność siebie, zapoznali się z metodami samoobrony i sposobami radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia oraz działania w stresie. Zajęcia odbywały się w łącznym wymiarze 10 godzin.

Warsztaty fotograficzne przeprowadzone zostały zarówno w siedzibie Klubu, jak i w plenerze - podczas wyjazdu integracyjno-edukacyjno-przyrodniczego do Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Smoleniu. Podczas warsztatów seniorzy poznali podstawy obsługi aparatu w telefonie komórkowym, planowanie obrazu fotograficznego i jego odbiór, zapoznani zostali z fotografią portretową, technikami fotograficznymi oraz światłem w fotografii. Podjęli próbę uchwycenia walorów przyrodniczych w kadrze aparatu fotograficznego i telefonu komórkowego. Łączny czas warsztatów fotograficznych wyniósł 10 godzin.

Przeprowadzono również cykl 10-godzinnych zajęć multimedialnych-informatyczno-komputerowych „e-senior”. Klubowicze uczyli się jak korzystać z komputera, tabletu, telefonów komórkowych, internetu w bezpieczny sposób, nabywali praktyczne umiejętności korzystania z urządzeń cyfrowych, w tym wyszukiwania informacji, czytania prasy w sieci, korzystania z poczty elektronicznej.

Zajęcia na basenie – aquaerobic - pozwoliły oswoić seniorów ze środowiskiem wodnym, oddziaływaniem wody na ciało i nauczyć bezpiecznego zachowania w wodzie. Gimnastyka ogólnokondycyjna w środowisku wodnym prowadzona przez instruktora z elementami ćwiczeń wypornościowych, wzmacniających oraz z elementami nauki pływania. Celem ich było zwiększenia wydolności oddechowej, koordynacji ruchowej i poprawy sprawności fizycznej. Zajęcia przeprowadzone zostały w wymiarze 4 godzin.

Zorganizowanie i przeprowadzenie 6-godzinnych edukacyjnych warsztatów kulinarnych wraz z zapewnieniem niezbędnych artykułów, podniosło wśród Seniorów wiedzę z zakresu zdrowego żywienia. Seniorzy uczestniczyli w warsztatach komponowania posiłków sezonowych (w tym lekkich potraw z wykorzystaniem grilla). Podczas zajęć przeprowadzono pogadankę na temat lokalnych tradycji kulinarnych i sposobów wykorzystania zdrowych produktów w procesie smażenia, pieczenia i przygotowywania posiłków na bazie produktów niskotłuszczowych.

Warsztaty rękodzielnicze przeprowadzone w okresie zbliżających się świąt, prowadzone były pod okiem artysty-plastyka. Tematyka warsztatów stanowiła inspirację do odkrywania przez seniorów własnej wrażliwości i poczucia estetyki. Twórcza integracja uczestników pozwoliła rozwijać zdolności manualne i wykazać się kreatywnością, pomysłowością i warsztatową finezją. Celem zajęć

było poznanie indywidualnych zwyczajów Seniorów, kultywowanych w ich domach rodzinnych, związanych ze świętami Bożego Narodzenia i okresem Noworocznym. Warsztaty przeprowadzone zostały w ilości 6 godzin.

Realizacja Programu „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2023 ze środków Funduszu Solidarnościowego

Na mocy umowy zawartej przez Gminę Łazy z Wojewodą Śląskim w sprawie wysokości i trybu przekazywania w roku 2023 środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 Gmina otrzymała dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023. Każda osoba zakwalifikowana do programu mogła otrzymać wsparcie w wymiarze do 170 godzin usługi opieki wytchnieniowej na rok.

Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin osób niepełnosprawnych poprzez ich wsparcie w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Głównym celem programu jest wsparcie członków rodzin i opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności i osobami dorosłymi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym. Program kierowany był do opiekunów, którzy zgłosili potrzebę wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Programem „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 objętych zostało 11 osób (6 osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, 5 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności). Opieka wytchnieniowa realizowana była przez osoby zatrudnione przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach.

Realizacja Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 realizowany z dotacji celowej z budżetu państwa.

Uchwałą nr XLVI/294/2023 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 stycznia 2023 r. przyjęto Program Ośłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023. Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług wynikających z rozeznania potrzeb na terenie gminy Łazy wpisujących się w obszary wskazane w programie „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, jak również poprawa bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tak zwanej „opieki na odległość”. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” Moduł I i Moduł II realizowany był przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach.

W ramach Modułu I Seniorzy mieszkający na terenie Gminy Łazy otrzymali wsparcie w następujących formach: aktywne spędzanie czasu z seniorami, wspólne rozmowy, pomoc

w umawianiu wizyt lekarskich, pomoc i towarzyszenie w załatwianiu prostych spraw urzędowych, towarzyszenie w spacerach, wyprowadzanie psa, pomoc w utrzymaniu porządku w domu, dostarczanie produktów żywnościowych, dostarczanie zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, pomoc w realizacji recept. W ramach Modułu I wsparcie otrzymało łącznie 12 seniorów i realizowane było przez 6 pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.

W ramach realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 r. Moduł II seniorom, którzy zostali objęci wsparciem został zapewniony dostęp do opasek bezpieczeństwa. W roku 2023 umowy na użytkowanie opasek podpisało 355 osób.

Opaski wyposażone są w następujące funkcje: przycisk bezpieczeństwa uruchamiający sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, głosowe komunikowanie się centrum obsługi i ratownikami medycznymi, pomiar saturacji i pulsu. Opaski połączone są z całodobowym centrum alarmowym.

Opaski bezpieczeństwa dały seniorom możliwość większej asekuracji w sytuacjach zagrażających ich życiu, a także podejmowanie działań prewencyjnych zarówno przez Centrum Całodobowego Monitoringu, jak również przez osoby wskazane do pierwszego kontaktu, które z chwilą wystąpienia problemów zdrowotnych lub zdarzeń losowych, mogły podejmować szybkie i adekwatne działania, w tym działania zaradcze minimalizując skutki, które zagrażają życiu i zdrowiu seniorów. Dzięki wykorzystaniu opasek bezpieczeństwa w codziennym funkcjonowaniu w okresie realizacji programu, centrum całodobowego monitoringu udzieliło wsparcia 240 razy, a w 17 przypadkach sytuacja wymagała podjęcia szybkich działań i wezwania służb ratunkowych. Opaski bezpieczeństwa pełnią bardzo ważną funkcję asekuracyjną i prewencyjną, pomocną seniorom jak i ich rodzinom.

Opaski bezpieczeństwa dały seniorom możliwość większej asekuracji w sytuacjach zagrażających ich życiu, a także podejmowanie działań prewencyjnych zarówno przez Centrum Całodobowego Monitoringu, jak również przez osoby wskazane do pierwszego kontaktu, które z chwilą wystąpienia problemów zdrowotnych lub zdarzeń losowych, mogły podejmować szybkie i adekwatne działania, w tym działania zaradcze minimalizując skutki, które zagrażają życiu i zdrowiu seniorów. Dzięki wykorzystaniu opasek bezpieczeństwa w codziennym funkcjonowaniu w okresie realizacji programu, centrum całodobowego monitoringu udzieliło wsparcia 240 razy, a w 17 przypadkach sytuacja wymagała podjęcia szybkich działań i wezwania służb ratunkowych. Opaski bezpieczeństwa pełnią bardzo ważną funkcję asekuracyjną i prewencyjną, pomocną seniorom jak i ich rodzinom.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” umożliwił udzielenie stosownego wsparcia seniorom, mieszkańcom Gminy Łazy zarówno w zakresie poprawy funkcjonowania w społeczeństwie jak i w zakresie zwiększenia poczucia bezpieczeństwa. Dał możliwość udzielenia seniorom pomocy

usługowej w prostych czynnościach dnia codziennego tj. zakupy, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, medycznych, pomoc w czynnościach porządkowych w mieszkaniu, utrzymywaniu kontaktów z otoczeniem czyli takich, które nie wymagają specjalistycznej wiedzy i umiejętności. Udział w Programie pozwolił na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, dzięki możliwości wykorzystania opasek monitorujących podstawowe parametry życiowe, przekazane seniorom do użytkowania.

Dzięki Programowi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” w roku 2023 i pozyskanemu dofinansowaniu Gmina Łazy mogła zapewnić seniorom usługę opieki na odległość jak i udzielić pomocy usługowej związanej z funkcjonowaniem w środowisku zamieszkania oraz wsparcia w zakresie podtrzymywania relacji społecznych, co spowodowało zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa, a Gminie pozwoliło na wzmocnienie roli opiekuńczej wobec najstarszych mieszkańców.

Realizacja Programu „Opieka 75+” na rok 2023

Celem Programu było zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które zamieszkują na terenie Gminy Łazy. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie: zapewnienia wskazanym osobom wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających ze stanu zdrowia w ramach usług opiekuńczych, poprawy jakości życia w wieku 75 lat i więcej. W ramach programu „Opieka 75+” wsparciem objęto osoby nowe, które po raz pierwszy korzystały z usług opiekuńczych. Rzeczywista liczba osób, którym przyznano usługi opiekuńcze w ramach Programu „Opieka 75+” wynosi 12 rodzin. Łącznie wykonanych zostało 454 godzin usług. Program realizowany był w oparciu o kadrę opiekunek zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łazach.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - przedstawiono w załączniku – *Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2023*

Realizacja zadań wynikających z ustawy przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - przedstawiono w załączniku – *Sprawozdanie z prac Zespołu Interdyscyplinarnego do Zadań Związanych z Przeciwdziałaniem Przemocy Domowej w 2023 r.*

Liczba etatów w 2023 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łazach:

- Dyrektor – 1 etat
- Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych – 1 etat

- Kierownik Klubu Senior + - ½ etatu
- Główna Księgowa – 1 etat (od września 2023 r. przeniesiony do CUW)
- Główny specjalista pracy socjalnej – 3 etaty
- Starszy specjalista pracy socjalnej – 2 etaty
- Starszy pracownik socjalny – 1 etat (od kwietnia 2022 r. przebywa na urlopie macierzyńskim i rodzicielskim, od listopada 2023 r. przyjęty pracownik na zastępstwo)
- Inspektor – 5 etatów (w tym 1 etat zwolniony od lipca 2023 r i od 1 września 2023 r. etat przeniesiono do CUW)
- Podinspektor – 1 etat
- Starszy referent - 1 etat
- Opiekunka specjalistyczna – 1 etat
- Opiekun – 3 etaty a od października 2023 do grudnia 2023 r. 4 etaty
- Asystenci rodziny – 2 etaty

Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach za 2023 rok

Rozdział	Nazwa	Źródła finansowania			Razem w złotych
		Budżet Gminy	Budżet Państwa	Programy	
85214	Domy Pomocy Społecznej	664 077,84	0,00	0,00	664 077,84
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy	2 210,77	0,00	0,00	2 210,77
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	0,00	Zasiłek stały 30 425,51	0,00	30 425,51
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze	Zasiłki celowe 96 683,54	Zasiłki okresowe 185 369,45	0,00	282 052,99
85215	Dodatki mieszkaniowe	208 999,39	0,00	0,00	208 999,39
85216	Zasiłki stałe	0,00	360 800,60	0,00	360 800,60
85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	1 360 553,68	185 135,00	0,00	1 545 688,68
85228	Usługi specjalistyczne	0,00	Zlecone- 76 509,94 7 899,60	 Opieka 75+	76 509,94 7 899,60
85230	Pomoc w zakresie			Posiłek w szkole i	124 407,50

	dożywiania	74 270,00	50 137,50	w domu	
85295	Pozostała działalność	0,00	Zlecone Moduł I – 27 572,93 Moduł II – 157 872,65	Korpus Wsparcia Seniorów	185 445,58
		44 427,31	30 600,00	Senior + -Moduł II	75 027,31
			76 296,00	Opieka wytchnieniowa	76 296,00
	Refundacja podatku VAT		11 636,39		11 636,39
	Zasiłki okresowe - Ukraina		3 104,00		3 104,00
	Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne Ukraina		77 969,94		77 969,94
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	12 711,74	3 177,93	0,00	15 889,67
85502	Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny , świadczenia wychowawcze		3 897 032,76	0,00	3 897 032,76
85503	Karta Dużej Rodziny	0,00	1 739,00	0,00	1 7039,00
85504	Wspieranie rodziny: - zatrudnienie asystenta rodziny	120 289,80	20 145,33	0,00	140 435,13
85504	Pieczą zastępczą	371 762,80	0,00	0,00	371 762,80
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	0,00	52 797,51	0,00	52 797,51
85395	Dodatek węglowy	0,00	10 369 853,44	0,00	10 369 853,44
85395	Dodatek dla gospodarstw domowych	0,00	15 300,00	0,00	15 300,00
	Dodatek elektryczny	0,00	81 090,00	0,00	81 090,00
Ogółem:		2 955 986,87	15 722 465,48	0,00	18 678 452,35

Potrzeby

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco. Ośrodek gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty działające w systemie pomocy społecznej.

W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych

warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej oraz wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Przy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej szczególną uwagę należy zwrócić na działania ukierunkowane na ochronę i polepszenie warunków życia najsłabszych grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem oraz na tworzenie warunków umożliwiających im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. Mając powyższe na uwadze przedstawiam potrzeby w zakresie pomocy społecznej oparte o szczegółową analizę statystyczną oraz możliwości Ośrodka:

- rozszerzenie oferty różnorodnych usług środowiskowych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych
- zmiana sposobu realizacji usług społecznych w kierunku ich skoordynowania poprzez utworzenie i wsparcie funkcjonowania Centrum Usług Społecznych
- poprawa dostępu do usług dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami
- podjęcie działań w celu poprawy warunków lokalowych Ośrodka Pomocy Społecznej pod kątem obsługi interesantów jak i warunków pracy pracowników
- wzmocnienie kadry pomocy społecznej poprzez zatrudnienie dodatkowych pracowników świadczących usługi społeczne
- zwiększenie kompetencji kadry pomocy społecznej poprzez udział w studiach, kursach, szkoleniach
- opracowanie i wdrożenie Programu Usług Społecznych.

W obecnej polityce społecznej spotykamy się ze zmianą wizerunku ośrodków pomocy społecznej z tych wypłacających jedynie świadczenia pieniężne na aktywnych kreatorów tejże polityki lokalnie, czyli w najbliższym otoczeniu. Nasze inicjatywy, przedsięwzięcia, projekty, usprawnienia organizacyjne i formy pracy z osobą zagrożoną wykluczeniem społecznym świadczą o podmiotowym jej traktowaniu, o stosowaniu zasady partycypacji społecznej w podejmowaniu działań na rzecz zmiany w jej życiu rodzinnym i społecznym.

Należy jednak podkreślić, że pomoc społeczna nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia otoczenia to jest samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, kościoła i związków wyznaniowych, edukacji, policji, organizacji pozarządowych, wolontariuszy i innych podmiotów. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej.

Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach

mgr Monika Wierzbicka

